
A Kúria szervezetfejlesztési programja

2014

Tudásmegosztás

Gyakornoki rendszer kialakítása az állam- és jogtudományi
karok doktori iskoláival együttműködésben

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszachenyi.terv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A Kúria szervezetfejlesztési programja

2014

Tudásmegosztás

**Gyakornoki rendszer kialakítása az állam- és jogtudományi karok doktori
iskoláival együttműködésben**

A Kúria szervezetfejlesztési programja Gyakornoki rendszer kialakítása az állam- és jogtudományi karok doktori iskoláival együttműködésben

Célkitűzés:

Kiemelt célként került megfogalmazásra egy olyan együttműködési megállapodás létrehozása az állam és jogtudományi karok doktori iskoláival, amely elősegíti a gyakornoki rendszer kialakítását és működtetését a Kúrián.

Az együttműködési megállapodás, illetve a gyakornoki rendszer kialakításának a célja, hogy a Kúrián meglévő szakmai tapasztalaton alapuló tudásbázis megosztásra kerüljön a doktori iskolák hallgatóival, ugyanakkor a hallgatók kutatási területét érintő témakörökről a Kúria bírói tanácsai tájékoztatást kapjanak a referádájukat érintő körben. Az elmélet és a gyakorlat kapcsolatának szorosabbá tétele nem csupán a jogászképzés színvonala, hanem a Kúria működése szempontjából is jelentős hozzáadékkal jár, mert a Kúria jogegységesítő feladatának fontos eszköze a joggyakorlat-elemzés, amely elképzelhetetlen elméleti szakemberek közreműködése nélkül. A jogtudomány fejlődése szempontjából hasznos, ha a jogalkalmazás élő gyakorlatának ismerete, elemzése jelen van az alapképzésben és a doktorandusz képzésben is.

A gyakornoki rendszer létrehozásának célja egy állandóan mozgásban lévő gyakornoki kar felállítása, amelyben az újonnan érkezők mindig újabb és újabb szemléletmódot hoznak magukkal. A gyakornoki program további célja a főtanácsadói rendszer kialakításához szükséges szakemberek felkutatásának, megtalálásának előmozdítása.

Az elérni kívánt cél megvalósításához vezető folyamat:

Az együttműködés kereteinek kialakítása céljából 2013. november 13. napján a Kúria elnöke megbeszélést tartott az állam-és jogtudományi karok doktori iskoláinak vezetőivel. A megbeszélésen a Kúria elnöke ismertette a főtanácsadói rendszer kiépítésére vonatkozó elképzeléseit, valamint azt a célkitűzést, hogy a doktori iskolák hallgatói lehetőséget kapjanak tudományos kutatásra a Kúrián, egy gyakornoki program keretében.

A doktori iskolák képviselői üdvözölték az együttműködés kialakítására vonatkozó elképzelést, és támogatásukról biztosították a Kúria elnökét, aki javasolta, hogy már az együttműködési megállapodás megkötése előtt kerüljön sor az első gyakornoki pályázat kiírására, amelynek elbírálásában a doktori iskolák képviselői is vegyenek részt.

Ezt követően a Kúria elnöke a kollégiumvezetőkkel történt egyeztetést követően pályázatot hirdetett az állam- és jogtudományi karok doktori iskoláinak, valamint a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Doktori Iskolájának hallgatói számára gyakornoki feladatok ellátására. Pályázatot az nyújthatott be, aki doktoranduszként nappali vagy levelező tagozaton aktív hallgatói jogviszonyban áll, valamint aki magyarországi jogtudományi doktori iskola hallgatójaként abszolutóriumot szerzett, de még fokozatszerzés előtt áll. A pályázati határidő 2014. február 15-e volt. A gyakornoki rendszerrel kapcsolatos bővebb információ a Kúria honlapján a közérdekű adatok között jelent meg.

A pályázati felhívásra 14 hallgató nyújtott be pályázatot, egy pályázó a meghallgatás előtt a pályázatát visszavonta.

A pályázat elbírálására a doktori iskolák, valamint a Kúria képviselőinek jelenlétében 2014. február 25-én került sor. A pályázók meghallgatását követően a bíráló bizottság úgy döntött, hogy valamennyi benyújtott pályázat alkalmas arra, hogy a pályázó a gyakornoki rendszerben részt vehessen.

Ezt követően a pályázók a Kúria Személyzeti Osztályán tájékoztatást kaptak a kutatási tevékenységük folytatásának a feltételeiről. A gyakornokok a kutatási témájuknak megfelelően a Kúria egy-egy igazgatási tanácsa mellé lettek beosztva, tevékenységüket az előzetes egyeztetés szerint kijelölt tanácselnökök, illetve bírák irányítása mellett végzik. 2014. áprilisában kutatási tervet kell készíteniük és azt a Kúria elnökének bemutatni. Ehhez kell mellékelniük a kutatási engedély iránti kérelmet. A Kúria elnöke mindezek alapján engedélyezi számukra 2014. december 31-ig a tudományos kutatást.

Előzetes egyeztetést követően 2014. április 16-án a Kúria elnöke és a doktori iskolák képviselői aláírták az együttműködési megállapodást, amelynek részét képezi a gyakornoki rendszer működtetésére vonatkozó megállapodás, illetve annak lényeges feltételei.

Az együttműködési megállapodás aláírását követően a hallgatók által elkészített kutatási tervek alapján a Kúria elnöke 2014. májusában a gyakornokok részére kiadta a kutatási engedélyeket, amelyek többek között tartalmazzák a kutatás tárgyát, a megvalósításának módját. A kutatás szabályszerűségét az előzetes egyeztetés alapján kijelölt instruktorok ellenőrzik.

2015. június 15-ig a gyakornokok elkészítették azt az írásbeli beszámolót, amelyben a Kúria elnökét tájékoztatták az általuk eddig végzett kutatási tevékenységről.

A gyakornokok az alábbi témaköröket érintő kutatási tevékenységről számoltak be:

- az Önkormányzati Tanács által az önkormányzati normakontroll ügyek tárgyában 2012-2013. években meghozott döntések – egységes

- szempontrendszer szerinti – tematikus, kommentár jellegű elemzése; az Önkormányzati Tanács referájába tartozó, a helyi önkormányzatok működését érintő felülvizsgálati ügyek vonatkozásában kibontakozó joggyakorlat tanulmányozása;
- transzferárazási kérdések a gyakorlatban különös tekintettel a társasági adóra; a helyi adóztatás külföldi mintái és a jó telekadó jellemzői;
 - az igazság és a büntetőeljárás kapcsolata;
 - a szabadságvesztés büntetés helyett alkalmazandó alternatív szankciók a Kúria gyakorlatában;
 - a környezetjogi ügyek a Kúria gyakorlatában;
 - a távoltagezés, mint büntetőeljárás kényszerintézkedés, valamint az ideiglenes megelőző-, és a megelőző távoltagezés kapcsolódó bírói gyakorlatának vizsgálata;
 - a házasság, család, ifjúság elleni bűncselekmények; a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények; a gyermekek érdekét sértő és család elleni bűncselekmények; az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekmények; az Egyenlő Bánásmód Hatóságnak szexuális zaklatás tárgyában hozott határozatainak felülvizsgálata;
 - környezeti igazságszolgáltatás, különös tekintettel a bírói jogalkalmazásra.
 - a szerződészegéssel és a szerződésen kívül okozott károkért és személyiségi jogsértésekért való felelősség (helytállás);
 - az Európai Unió jogának magyarországi érvényesülése;
 - a munkajog „magánjogiasodása”, a munkajog viszonya a polgári joghoz;
 - az atipikus munkaviszonyok.

A beszámolóban többen jelezték, hogy a kutatási területüket érintő joggyakorlat-elemző csoportok munkájába is bekapcsolódtak, a tevékenységüket segítő tanácselnökök, bírók mellett a tanács többi tagjával, a könyvtárban dolgozókkal is megismerkedtek, informatikai oktatáson vettek részt.

A gyakornokok jelezték azt is, hogy a kutatási anyag gyűjtése mellett a bíróktól szakmai segítséget kaptak abban is, hogyan építsék fel a dolgozatukat, abban mire helyezték a hangsúlyt. A tájékoztató anyagok egy része részletesen felsorolta azokat a témaköröket, amelyeknek a megvitatása megtörtént. Volt olyan gyakornok, aki arról is beszámolt, hogy az instruktorának a támogatásával a kutatási tervét a Fővárosi Törvényszék hatáskörébe tartozó bizonyos ügycsoportok vizsgálatára is megpróbálja kiterjeszteni.

A gyakornokok tevékenységüket nem egymástól elszigetelten végzik, az irányelvek fordított vertikális közvetlen hatályáról szóló elemzés elkészítésében például több gyakornok tanácsjegyzőkkel együttműködve vesz részt.

Össességében az eddigi tapasztalatok alapján a gyakornokok arról számoltak be, hogy a program nem csupán a kutatási témájuk feldolgozásához nyújt segítséget, de jelentős mértékben hozzájárul az általános szakmai ismereteik bővítéséhez is.

Budapest, 2014. július 1.

dr. Suba Ildikó
a gyakornoki rendszer kialakításában
közreműködő csoport tagja